

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim

WZŚ.420.31.2023.PK

Gorzów Wlkp., 18 października 2024 r.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, działając na podstawie art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. r, art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) – dalej ustawa o ooś, oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) - dalej k.p.a.,

po rozpatrzeniu wniosku z 18 grudnia 2023 r. (data wpływu: 18 grudnia 2023 r.), uzupełnionego pismem z 16 stycznia 2024 r. (data wpływu: 16 stycznia 2024 r.) FW Lubień 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, reprezentowanej przez pełnomocnika Stanisława Nazwańskiego, w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia,

działając w oparciu o:

1. ujednolicony raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko sporządzony w czerwcu 2024 r. pod kierunkiem dr inż. Łukasza Cieślika,

2. opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słubicach z 20 sierpnia 2024 r., znak: NZ.9022.2.5.2024.KK,
3. opinię Dyrektora Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” z 6 lutego 2024 r., znak: VG.ZZŚ.4901.13.2024.MLW,
4. wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa,

ustala

środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na

budowie Farmy Wiatrowej „Lubień 1” o mocy przyłączeniowej do 36 MW, składającej się z 9 turbin wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą zlokalizowanej na działkach ewidencyjnych nr 63, 64/12, 65, 67/1, 67/2, 68, 69, obręb ewidencyjny Lubień, gmina Ośno Lubuskie, powiat słubicki, województwo lubuskie

i jednocześnie:

I. określa:

1. rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie polega na budowie farmy wiatrowej o łącznej mocy do 36 MW, w skład której wchodzić będzie maksymalnie 9 elektrowni wiatrowych o mocy do 4 MW każda. Elektrownie będą zlokalizowane na działkach 64/12, 67/1 i 69, obręb Lubień, gmina Ośno Lubuskie.

2. warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

1. Prace budowlane prowadzić w porze dziennej (6.00-22.00). Dopuszcza się prowadzenie prac w trybie ciągłym w przypadku konieczności wynikającej ze względów technologicznych (np. fundamentowanie).
2. Miejsca magazynowania materiałów budowlanych i odpadów oraz miejsca postoju maszyn budowlanych i sprzętu transportowego zorganizować na szczelnym utwardzonym podłożu.
3. Zaplecze budowy wyposażać w przenośne toalety.

3. wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1:

1. Zrealizować farmę wiatrową o łącznej mocy do 36 MW złożoną maksymalnie z 9 elektrowni o mocy do 4 MW każda.
2. Elektrownie lokalizować w niżej wyznaczonych obszarach:

X	Wierzchołki obszarów wg układu współrzędnych PUWG 1992			
	W1	W2	W3	W4
EW6	Y 229023.5	Y 229088.5	Y 229055.8	Y 228990.8
	X 512898.3	X 512877.8	X 512775.0	X 512795.6

	Wierzchołki obszarów wg układu współrzędnych PUWG 1992			
	W1	W2	W3	W4
EW7	Y 229393.0	Y 229457.3	Y 229490.2	Y 229424.9
	X 513104.6	X 513125.4	X 513022.3	X 513002.3
EW8	Y 229503.6	Y 229566.9	Y 229600.5	Y 229535.4
	X 512753.4	X 512774.4	X 512671.5	X 512651.2
EW9	Y 228846.7	Y 228906.4	Y 228957.0	Y 228896.8
	X 512591.8	X 512623.0	X 512527.8	X 512496.2
EW10	Y 228102.4	Y 228206.4	Y 228223.3	Y 228118.7
	X 511430.9	X 511457.8	X 511392.5	X 511365.4

	Wierzchołki obszarów wg układu współrzędnych PUWG 1992			
	W1	W2	W3	W4
EW11	Y 228328.8	Y 228394.4	Y 228421.0	Y 228355.7
	X 511621.6	X 511637.8	X 511533.9	X 511515.9
EW12	Y 228586.4	Y 228652.1	Y 228678.6	Y 228613.1
	X 511473.7	X 511490.1	X 511385.8	X 511368.9
EW13	Y 228233.2	Y 228272.1	Y 228360.2	Y 228321.6
	X 511028.2	X 511083.7	X 511021.9	X 510966.2
EW14	Y 228820.0	Y 228885.5	Y 228913.7	Y 228848.9
	X 511183.3	X 511200.6	X 511097.3	X 511079.2

3. Zrealizować elektrownie o całkowitej wysokości do 198 m n.p.t. i parametrach:
 - a) wieża o wysokości do 123 m n.p.t.
 - b) łopaty wirnika o długości do 75 m.
 - c) zakres pracy łopat wirnika w przedziale 48 m – 198 m n.p.t.
4. Zastosować turbiny o maksymalnej całkowitej mocy akustycznej $L_{wa} = 106,1$ dB(A) każda.
5. Łopaty wirników turbin wyposażyć w system grzebieniowy.
6. Farmę wiatrową wyposażyć i stosować przez cały okres eksploatacji w system monitorujący i odstrasżający przelatujące ptaki oraz regulujący pracę wirnika turbin, od spowolnienia ruchu łopat do ich całkowitego zatrzymania w celu zapobiegania lub minimalizowania śmiertelności ptaków na turbinach.

II. Nakłada obowiązek prowadzenia monitoringu porealizacyjnego skutków oddziaływania elektrowni wiatrowej i jej turbin na ptaki i nietoperze w okresie pierwszych 3 lat po rozpoczęciu eksploatacji.

Monitoring należy wykonać w oparciu o najlepsze praktyki badań i metodyk, w tym zalecenia zawarte w „Monitoring ptaków na lądowych farmach wiatrowych. Poradnik metodyczny” (Wylegała i in., OTOP, Warszawa 2024) oraz „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (Kepel i in. 2009) uzupełnione o materiały do oceny i ocenę skuteczności pracy systemu, o którym mowa w pkt I.3.6.

Roczne podsumowanie monitoringu przedkładać Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz Burmistrzowi Ośna Lubuskiego, do końca stycznia roku następnego po roku monitoringu, wraz ewentualnymi zaleceniami minimalizującymi skutki oddziaływania na ptaki i nietoperze na kolejny rok lub lata eksploatacji.

III. Stwierdza brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1.

IV. Stwierdza konieczność wykonania analizy porealizacyjnej w zakresie oddziaływania w zakresie emisji hałasu na najbliższe tereny chronione akustycznie.

Pomiary należy wykonać dla terenów pierwszej linii zabudowy wsi Lubień podlegającej ochronie akustycznej. Pomiary dla pory dnia i nocy należy wykonać w okresie październik – kwiecień w pierwszym roku od dnia oddania inwestycji do użytkowania. Analizę należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 30 dni od dnia jej wykonania.

Uzasadnienie

Do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim wpłynął wniosek z 18 grudnia 2023 r. (data wpływu: 18 grudnia 2023 r.) FW Lubień 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, reprezentowanej przez pełnomocnika Stanisława Nazwalskiego, w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. inwestycji. Do wniosku o wydanie ww. decyzji załączono:

- kartę informacyjną przedsięwzięcia wraz z wersją elektroniczną,
- mapę z zaznaczonym obszarem oddziaływania przedsięwzięcia,

- wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- pełnomocnictwo,
- dowód uiszczenia opłaty skarbowej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim pismem z 5 stycznia 2024 r. wezwał pełnomocnika inwestora do uzupełnienia braków formalnych. Braki zostały uzupełnione w piśmie z 16 stycznia 2024 r. (data wpływu: 16 stycznia 2024 r.).

Liczba stron postępowania nie przekracza 10. Zawiadomieniem z 22 stycznia 2024 r. organ prowadzący postępowanie poinformował strony o wszczęciu postępowania i przysługujących im uprawnieniach i obowiązkach.

Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie farmy wiatrowej, w ramach której planuje się realizację do 9 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 36 MW.

Pismami z 22 stycznia 2024 r. organ prowadzący postępowanie wystąpił do organu odpowiedzialnego za ocenę wodnoprawną oraz do organu inspekcji sanitarnej o zajęcie stanowiska w przedmiocie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słubicach w piśmie z 31 stycznia 2024 r., znak: NZ.9022.1.4.2024.RR (data wpływu: 31 stycznia 2024 r.), wniósł o przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dyrektor Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, w opinii z 6 lutego 2024 r., znak: VG.ZZŚ.4901.13.2024.MLW (data wpływu: 9 lutego 2024 r.) stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wskazał konieczność określenia wymagań w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Postanowieniem z 5 marca 2024 r. organ prowadzący postępowanie stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalił zakres raportu. Następnie postanowieniem z 19 marca 2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zawiesił postępowanie do czasu przedłożenia raportu oddziaływania na środowisko.

Pismem z 25 marca 2024 r. (data wpływu: 25 marca 2024 r.) pełnomocnik inwestora przedłożył raport o oddziaływaniu na środowisko dla rozpatrywanego przedsięwzięcia. W związku z tym, postanowieniem z 8 kwietnia 2024 r. podjęto postępowanie w sprawie.

Pismem z 2 maja 2024 r. wezwano do uzupełnienia raportu. Wnioskodawca przedłożył nową wersję raportu wraz z pismem z 27 czerwca 2024 (data wpływu: 27 czerwca 2024 r.). Ponadto, pismem z 12 sierpnia 2024 r. (data wpływu: 13 sierpnia 2024 r.) wnioskodawca doprecyzował współrzędne geodezyjne posadowienia turbin.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. pismem z 13 sierpnia 2024 r. wystąpił o opinię do organu inspekcji sanitarnej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słubicach w opinii z 20 sierpnia 2024 r., znak: NZ.9022.2.5.2024.KK (data wpływu: 21 sierpnia 2024 r.) pozytywnie zaopiniował realizację rozpatrywanego przedsięwzięcia wskazując na konieczność określenia w decyzji warunków.

Pismem z 22 sierpnia 2024 r. zawiadomiono społeczeństwo o możliwości udziału w postępowaniu poprzez składanie uwag i wniosków. Obwieszczenie udostępniono na okres 30 dni na tablicach ogłoszeń oraz stronach Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz Urzędu Gminy Ośno Lubuskie.

Organ prowadzący postępowanie zawiadomieniem z 27 września 2024 r. poinformował strony o zebraniu całości materiału dowodowego i możliwości wypowiedzenia się.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o ooś w publicznie dostępnym wykazie zamieszczone zostały dane o wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (70/2024, 71/2024 i

72/2024), postanowieniu o stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (1008/2024), postanowieniu o zawieszeniu postępowania (1009/2024) postanowieniu o podjęciu postępowania (1010/2024), raporcie o oddziaływaniu na środowisko (1011/2024) oraz nowej wersji raportu i uzupełnieniach (1012/2024 i 1013/2024).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. r ustawy o ooś, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Właściwym miejscowo jest w tym przypadku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Przedmiotowe przedsięwzięcie, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 z późn. zm.) jest przedsięwzięciem mogącym potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W myśl art. 71 ust. 2 pkt 2 ustawy o ooś, dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed wydaniem decyzji wymienionych w art. 72 ust. 1 lub dokonaniem zgłoszeń, o których mowa w ust. 1 a ustawy o ooś. Decyzja ta będzie niezbędna do uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie farmy wiatrowej o łącznej mocy do 36 MW. W skład farmy wchodzić będzie do 9 elektrowni wiatrowych o mocy do 4 MW każda. Wysokość wieży poszczególnych elektrowni wynosić będzie do 123 m n.p.t., a długość łopat wirnika do 75 m. Łączna wysokość obiektu nie przekroczy 198 m n.p.t., a zakres pracy łopat wirnika będzie obejmował wysokość 48 m – 198 m n.p.t. Elektrownie posadowione będą na fundamentach częściowo zagłębionych w gruncie. Ponadto, w zakresie inwestycji wykonane

będą drogi dojazdowe, place manewrowe, a także infrastruktura elektroenergetyczna – linie kablowe ziemne SN. W zakres inwestycji nie wchodzi linia WN oraz stacja GPO. Szacuje się, że roczna produkcja energii wynosić będzie 110 GWh.

Inwestycja realizowana będzie na działkach nr 63, 64/12, 65, 67/1, 67/2, 68, 69, obręb Lubień, gmina Ośno Lubuskie, przy czym elektrownie wiatrowe usytuowane będą na działkach 64/12, 67/1 i 69. Dla terenu inwestycji obowiązuje Uchwała Nr XXXIV/265/2014 Rady Miejskiej w Ośnie Lubuskim z dnia 30 września 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie wsi Lubień w gminie Ośno Lubuskie (Dz. Urz. Woj. Lubus. poz. 1815). Działki inwestycyjne położone są na obszarze oznaczonym jako:

- działka nr 64/12 - „24R – tereny rolnicze”, „48ZI, 49ZI – tereny zieleni innej”, „6EW, 7EW, 8EW, 9EW – tereny lokalizacji siłowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą”, „75KDW2, 76KDW2, 77KDW2, 78KDW2 – tereny wewnętrznych dróg dojazdowych do siłowni wiatrowych”,
- działka nr 67/1 - „30R, 31R – tereny rolnicze”, „56WS – tereny wydzielonych ewidencyjnie rowów melioracyjnych”, „10EW, 11EW, 12EW – tereny lokalizacji siłowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą”, „79KDW2, 80KDW2, 81KDW2 – tereny wewnętrznych dróg dojazdowych do siłowni wiatrowych”,
- działka nr 69 - „32R, 33R – tereny rolnicze”, „57WS, 58WS – tereny wydzielonych ewidencyjnie rowów melioracyjnych”, „13EW, 14EW – tereny lokalizacji siłowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą”, „82KDW2, 83KDW2 – tereny wewnętrznych dróg dojazdowych do siłowni wiatrowych”,
- działka nr 65 – „63KDD – tereny publicznych dróg dojazdowych”,
- działka nr 67/2 – „51ZI – tereny zieleni innej”,

- działka nr 68 – „69KDW1 – tereny dróg wewnętrznych”,
- działka nr 63 (w części) – „60KDL – tereny publicznych dróg lokalnych”.

Mając na uwadze art. 59a ustawy o ooś, organ po przeanalizowaniu ww. uchwały stwierdził, że lokalizacja inwestycji jest zgodna z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Łączna powierzchnia działek 64/12, 67/1 i 69, na których zlokalizowane mają być elektrownie wynosi 233,67 ha. Stanowią one przede wszystkim grunty orne, z udziałem nieużytków, gruntów zadrzewionych i rowów. Natomiast działki nr 65, 68 i 63 stanowią działki drogowe. Z kolei działka nr 67/2 oznaczona jest jako grunty zadrzewione i zakrzewione. Działka nr 64/12 sąsiaduje z terenami rolnymi i leśnymi, a od strony zachodniej z zabudowaniami wsi Lubień. Z kolei działki nr 67/1 oraz 69 otoczone są lasami, z terenami rolnymi po stronie zachodniej. Najbliższe tereny zabudowy mieszkalnej stanowią zabudowania wsi Lubień położone w kierunku zachodnim w odległości ok. 760 m od granicy terenu 9EW na działce nr 64/12.

W związku z obowiązkiem wynikającym z art. 6 pkt 1 lit. d w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317), stwierdzono, że planowane przedsięwzięcie jest zgodne z wymogiem zachowania odległości od budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej co najmniej 700 m od planowanych elektrowni wiatrowych.

Farma wiatrowa będzie produkować energię elektryczną, która będzie wprowadzana do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego poprzez podziemną linię kablową SN. Konstrukcja elektrowni wiatrowej składać się będzie z wieży posadowionej na fundamencie, gondoli oraz wirnika. Przyjmuje się, że maksymalna powierzchnia zabudowy pojedynczej elektrowni wiatrowej, tj. powierzchnia fundamentu i stałego placu montażowego, wynosić będzie do 6000 m². Poszczególne elektrownie skomunikowane będą siecią dróg dojazdowych do dróg publicznych. Powierzchnia drogi dojazdowej do pojedynczej elektrowni wynosić będzie ok. 5000 m². W pierwszej kolejności planuje się wykorzystanie istniejącej

infrastruktury drogowej i ewentualne przystosowanie jej pod potrzeby transportu na etapie realizacji, a w razie braku możliwości wykonane zostaną nowe utwardzone drogi dojazdowe.

Raport spełnia wymagania określone w art. 66 ustawy o ooś, w tym zawiera przedstawienie opisu wariantu inwestycyjnego (będącego także racjonalnym wariantem najkorzystniejszym dla środowiska), racjonalnego wariantu alternatywnego i opis skutków w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia. Wariantowanie inwestycji przeprowadzono pod kątem technologicznym, tzn. jako wariant alternatywny przyjęto realizację tej samej ilości elektrowni wiatrowych w tych samych lokalizacjach, ale o niższej wysokości obiektu do 180 m n.p.t. Należy wskazać, że w raporcie przedstawiono także drugi wariant alternatywny, obejmujący realizację farmy wiatrowej z elektrowniami o łącznej wysokości 220 m n.p.t. Wariant ten nie podlegał analizie, jako niezgodny z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który dopuszcza wysokość elektrowni do 200 m n.p.t.

Etap realizacji związany będzie z przygotowaniem placu budowy, w tym organizacją i wytyczeniem/wykonaniem dróg dojazdowych i zaplecza. Konieczne będą prace ziemne polegające na wykopach punktowych pod fundamenty wież elektrowni oraz wykopach liniowych pod ułożenie linii elektroenergetycznych i infrastruktury telekomunikacyjnej. Wykopy będą miały głębokość ok. 1 – 2 m. Na obecnym etapie nie przewiduje się odwodnienia wykopów.

Elementy elektrowni będą przywożone na teren budowy i tam montowane przy użyciu dźwigu. Miejsce robót będzie zmieniało się wraz z realizacją kolejnych elektrowni, tzn. po zakończeniu montażu jednej elektrowni prace prowadzone będą na placu budowy kolejnej elektrowni.

Prace prowadzone będą przy użyciu maszyn i urządzeń budowlanych, a także ręcznie. Związane będą one z niezorganizowaną emisją zanieczyszczeń do powietrza oraz hałasu. Ogólnie prace budowlane prowadzone będą w porze dziennej, chyba że technologia robót wymagać będzie pracy ciągłej (np. fundamentowanie). Ze względu na znaczne oddalenie terenu inwestycji od terenów mieszkalnych ewentualne oddziaływania w tym zakresie można uznać za nieznaczące.

Baza materiałowo-sprzętowa zlokalizowana będzie w wyznaczonym miejscu i wyposażona w szczelną utwardzoną nawierzchnię, co stanowić będzie zabezpieczenie przed przenikaniem ewentualnych zanieczyszczeń do gruntu. Zaplecze budowy wyposażone będzie w przenośne sanitariaty dla pracowników, a także sorbenty do neutralizacji wycieków.

W trakcie budowy wytwarzane będą głównie odpady z grupy 17 i 15 wg Katalogu odpadów. Odpady będą selektywnie magazynowane w wyznaczonych miejscach zaplecza budowy (z reguły przy realizowanej elektrowni) i okresowo przekazywane uprawnionym podmiotom do dalszego zagospodarowania. Z kolei ziemia pochodząca z wykopów będzie w miarę możliwości rozplantowana na terenie inwestycji lub wywożona poza jej teren i przekazywana do dalszego zagospodarowania.

Na etapie realizacji nie planuje się wycinki drzew czy krzewów. Etap budowy wymagać będzie wykorzystania surowców (m.in. woda, beton, stal), paliw (olej napędowy) oraz energii elektrycznej.

Funkcjonowanie elektrowni wiatrowych wiązać się będzie z emisją hałasu. Źródłem hałasu w tym wypadku jest praca generatora, jak i ruch łopat wirnika. W raporcie przeprowadzono analizę akustyczną oddziaływania planowanej inwestycji dla wariantu inwestycyjnego oraz wariantu alternatywnego pod kątem wysokości lokalizacji gondoli. W wariantcie inwestycyjnym gondola zamontowana będzie na wysokości 123 m n.p.t., a w racjonalnym wariantcie alternatywnym na wysokości 105 m n.p.t. Jednocześnie w obydwu przypadkach przyjęto jednakowy poziom mocy akustycznej 106,1 dB(A). Uwzględniając powyższe założenia przeprowadzono także analizę akustyczną z uwzględnieniem lokalizacji elektrowni w miejscach najbliższych położonych terenów chronionych akustycznie, tj. na skraju obszarów wyznaczonych pod elektrownie wiatrowe w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na rodzaj powierzchni terenu przyjęto współczynnik tłumienia gruntu 0,5. Dodatkowo, zgodnie z informacją wnioskodawcy, łopaty wirnika wyposażone będą w system grzebieniowy. Są to specjalne nakładki w kształcie „ząbków”, których skuteczność wg danych literaturowych wynosi ok. 2 dB, co pozwala odpowiednio zmniejszyć hałas aerodynamiczny pochodzący od ruchu obrotowego wirnika.

Najbliższe tereny podlegające ochronie akustycznej stanowią zabudowania wsi Lubień położonej po stronie zachodniej działki 64/12. Granice obszaru potencjalnej lokalizacji elektrowni EW9 zlokalizowane są w odległości ok. 762 m od granic pierwszej linii zabudowy mieszkalnej na działce nr 64/8. Zgodnie z klasyfikacją akustyczną Burmistrza Ośna Lubuskiego z 13 marca 2024 r., załączoną do raportu o oś, tereny wsi Lubień stanowią tereny zabudowy zagrodowej, dla której dopuszczalne poziomy hałasu wynoszą odpowiednio 55 dB(A) dla pory dnia i 45 dB(A) dla pory nocy.

Jak wykazały obliczenia, w przyjętym punkcie referencyjnym na granicy ww. terenu chronionego (działka nr 64/8) poziom hałasu wynosi 42,5 dB, a zatem poniżej dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocy. Wynik ten dotyczy wariantu usytuowania elektrowni najbliżej zabudowy. W przypadku ich budowy wewnątrz obszarów przeznaczonych pod elektrownie wiatrowe, oddziaływanie akustyczne będzie niższe ze względu na zwiększenie odległości. Z tego też względu, w warunkach decyzji wyznaczono obszary możliwej lokalizacji poszczególnych elektrowni, które odpowiadają też obszarom funkcjonalnym wyznaczonym pod energetykę wiatrową w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Należy podkreślić, iż docelowe lokalizacje poszczególnych elektrowni będą musiały dodatkowo spełniać odrębne wymogi wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (np. odległości względem siebie, nieprzekraczalne linie zabudowy, itp.). Przeprowadzona analiza akustyczna, przy powyższych założeniach, wykazała, iż oddziaływanie akustyczne projektowanej inwestycji mieścić się będzie w standardach akustycznych.

Należy jednak mieć na uwadze, że przedłożona analiza akustyczna, jakkolwiek przeprowadzona na podstawie obowiązujących metodyk, jest oparta o założenia teoretyczne oraz szereg zmiennych, które mogą, ale nie muszą wystąpić w rzeczywistości. Mając na względzie te okoliczności, a także prognostyczny charakter przedłożonych obliczeń, w pkt IV stwierdzono konieczność wykonania analizy porealizacyjnej w zakresie oddziaływania akustycznego oraz wskazano jej zakres i warunki wykonania. Pozwoli to na potwierdzenie braku znaczącego oddziaływania w zakresie emisji hałasu, a w przypadku wystąpienia takiej konieczności, na wdrożenie działań minimalizujących ewentualne ponadnormatywne oddziaływanie na lokalny klimat akustyczny.

Elektrownia wiatrowa nie będzie źródłem ponadnormatywnej emisji w zakresie pola elektromagnetycznego. Generator będzie zlokalizowany w gondoli na wysokości ponad 100 m, co w praktyce powoduje brak oddziaływania na poziomie terenu. Dodatkowo, potencjalne oddziaływania emisji pola elektromagnetycznego będzie minimalizowane poprzez obudowę gondoli. Kable elektroenergetyczne SN przebiegać będą w ziemi, co także eliminuje ewentualne oddziaływanie w tym zakresie.

Funkcjonowanie elektrowni wiatrowej nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza. Jedyna emisja zanieczyszczeń może wiązać się z okresowym ruchem pojazdów serwisujących instalację.

Elektrownie wiatrowe są instalacjami bez stałej obsługi, w związku z tym brak będzie powstawania ścieków bytowych. Wody opadowe i roztopowe będą swobodnie infiltrowały do gruntu z terenów utwardzonych. W przypadku zastosowania transformatorów olejowych wyposażone one będą w miski zdolne do przechwycenia całości zanieczyszczenia na wypadek wycieku. Dodatkowo, transformatory umieszczone będą wewnątrz elektrowni.

Funkcjonowanie farmy wiatrowej nie wiąże się z poborem wody, w związku z tym brak będzie oddziaływania na zasoby wód podziemnych czy powierzchniowych.

Etap eksploatacji nie będzie związany z powstawaniem znacznej ilości odpadów. Źródłem ewentualnych odpadów będą prace serwisowe i remontowe elektrowni. Odpady te nie będą magazynowane na terenie elektrowni, tylko przekazywane uprawnionym podmiotom do odzysku czy unieszkodliwiania przez ich wytwórców, czyli firmy zewnętrzne wykonujące powyższe prace.

W okresie budowy niezbędne będą: budowa dróg dojazdowych i placów manewrowych, budowa podziemnych instalacji przesyłowych. Część nowych dróg będzie stała i utwardzona - konieczna do obsługi zespołu elektrowni wiatrowych, a część tymczasowa - zlikwidowana po budowie. Turbiny będą instalowane z gotowych, prefabrykowanych i znormalizowanych elementów, które zostaną przywiezione na plac budowy. Trwałymi skutkami tego etapu, z perspektywy ochrony przyrody, a w odniesieniu do stanu obecnego, będą np. zajęcie terenu

obiektami i urządzeniami budowlanymi oraz eliminacja części szaty roślinnej jakieś postaci agrocenozy, poprzedzającej rozpoczęcie budowy.

Nastąpi zmiana obecnego krajobrazu okolicy na okres około trzech dekad funkcjonowania elektrowni. Oddziaływania na przyrodę w okresie eksploatacji będą wynikały przede wszystkim z obrotowego ruchu wirnika i śmigieł turbiny. Po tym okresie planuje się demontaż turbin, a stan środowiska będzie nawiązywał do okresu poprzedzającego budowę i eksploatację elektrowni. Utwardzone drogi będą mogły stanowić część śródpolnej sieci dróg.

Oddziaływania na przyrodę okresu budowy będą krótkotrwałe, punktowe, o małym zasięgu i zróżnicowanej, ale niskiej intensywności dobowej, składającej się na tygodnie lub co najwyżej kilka miesięcy prac.

Bezpośrednie i pośrednie oddziaływania na przyrodę okresu eksploatacji będą dotyczyły około 25-30 lat. Ich fizyczny zasięg będzie ograniczony do przestrzeni zasięgu pracy mechanicznej łopat elektrowni, a także większej przestrzeni emisji np. hałasu pracy turbiny, efektu ruchu i migotania. Potencjalny zasięg oddziaływań turbin może być bardzo duży, co wynika przede wszystkim ze zdolności motorycznych zwierząt latających, które mogą zostać przypadkowo okaleczone lub uśmiercone wskutek wlotu w przestrzeń pracy łopat wirnika bądź wskutek zjawisk fizycznych dokonujących się w sąsiedztwie obrotu śmigieł.

Pośrednie oddziaływania na przyrodę po okresie eksploatacji i likwidacji mogą dotyczyć ponownego zasiedlenia terenu elektrowni przez reprezentacje gatunków, na które elektrownia oddziaływała.

W zakresie ochrony przyrody niezbędnymi i podstawowymi zagadnieniami rozstrzygającymi o możliwości podjęcia przedsięwzięcia, w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, a w odniesieniu do art. 81 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ooś było:

- ustalenie wpływu budowy i eksploatacji na zasoby, twory i składniki przyrody i ich ochronę,

- ustalenie oddziaływań, skali i skutków oddziaływań przedsięwzięcia na zidentyfikowane elementy biotyczne i abiotyczne w terenie przedsięwzięcia i w obszarze jego oddziaływań, obejmujące bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania, dotyczące fazy przygotowania do eksploatacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia,
- analiza skumulowanego efektu oddziaływań na zasoby, twory i składniki przyrody, związanego z obecnym zagospodarowaniem tych elementów w sąsiedztwie inwestycji,
- analiza skumulowanego efektu oddziaływań, na zasoby, twory i składniki przyrody, związanego z innymi, podobnymi przedsięwzięciami w miejscu i w regionie,
- prognoza skutków oddziaływania przedsięwzięcia dla podmiotów gospodarujących zasobami przyrodniczymi w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia,
- analiza potencjału i przyczyn możliwych konfliktów społecznych, związanych ze stanem zasobów, tworów i składników przyrody i ich zmianą w wyniku budowy i eksploatacji przedsięwzięcia.

Przedłożony raport o ooś, będący elementem oceny oddziaływania na środowisko, dostarcza charakterystykę obecnego zagospodarowania działek przedsięwzięcia i jego otoczenia oraz oddziaływań dla okresu budowy i eksploatacji.

W przypadku pojedynczych, dużych turbin elektrowni wiatrowych oraz ich zespołów, bardzo istotnym elementem minimalizowania negatywnych skutków ich wpływu na przyrodę jest planowanie ich lokalizacji. Zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1” podlegał dwuetapowej weryfikacji wyboru miejsca inwestycji, to jest podczas sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ośno Lubuskie oraz podczas przygotowania i przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1” będzie zlokalizowany:

- poza formami ochrony przyrody,
- około 2,8 km od obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Ilanki”, przy czym najbliższa turbina będzie się znajdowała w odległości około 3,47 km,
- około 17 km od najbliższego obszaru ochrony ptaków i nietoperzy, to jest obszaru Natura 2000 Ujście Warty PLC080001,
- około 3,47 km od najbliższego obszaru Natura 2000 Dolina Ilanki PLH080009,
- poza znanymi i uznanymi miejscami ochrony strefowej gatunków chronionych, w tym ptaków, wyznaczonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowisk w Gorzowie Wielkopolskim,
- poza miejscami ostoi, w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, a więc o warunkach sprzyjających egzystencji roślin, zwierząt lub grzybów zagrożonych wyginięciem lub gatunków rzadkich,
- w jednej z części projektowanego lądowego korytarza ekologicznego, rangi krajowej i regionalnej o nazwie „Ziemia Lubuska - północ” wyznaczonego na podstawie obserwacji migracji dużych ssaków, a wskazanego na podstawie danych, których dysponentem jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- poza obszarami pradolin i dolin rzecznych oraz poza ciągami polodowcowych rynien z jeziorami i mniejszymi ciekami, które bywają naturalnymi, regionalnymi i ponadregionalnymi szlakami migracji roślin i zwierząt, w tym szczególnie ptaków siedlisk wodno-błotnych,

- w pobliżu liniowych szlaków migracji zwierząt i roślin, które mogą wyznaczać w działkach inwestycji liczne w krajobrazie liniowe i wyspowe zgrupowania drzew i krzewów,
- w krajobrazie wiejskim, pagórkowatym, Pojezierza Łagowskiego, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości oraz z przewagą wielkoobszarowych użytków rolnych wg podziału, konsultowanego obecnie, projektu opracowania pt. „Audyt krajobrazowy województwa lubuskiego”,
- poza obszarami krajobrazów priorytetowych wg opracowania pt. „Audyt krajobrazowy województwa lubuskiego”, z których najbliższy to „Lasy w dolinie Ilanki koło Torzymia”, oddalony o około 1,8 km od najbliższej projektowanej turbiny wiatrowej;
- w krajobrazie otwartym gruntów rolnych, przede wszystkim ornych, utrzymywanych w kulturze rolnej, gdzie fauna i flora jest przede wszystkim uwarunkowana zabiegami kultury rolnej,
- w krajobrazie licznych przesłon i kurtyn widokowych, które będą zmniejszały oddziaływanie krajobrazowe planowanej inwestycji,
- w agrocenozie o rocznej i sezonowej zmienności, w której szata roślinna miewa zwykle niskie wartości biocenotyczne i z zasady nie stanowi trwałego ekosystemu obfitującego w siedliska i zasoby pokarmowe dla dzikich organizmów,
- z dala od lasu i ekotonu pola i lasu, które zwykle posiadają przewagi wartości przyrodniczych nad użytkowanymi wewnątrzami pól ornych,
- w działce nr ew. 64/12, która znajduje się przy drodze powiatowej nr 1275F Ośno Lubuskie - Lubień - Brzeźno – Sulęcín,

- w działkach o nadanej możliwej funkcji dla lokalizacji i eksploatacji turbin wiatrowych, wskazanych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego według Uchwały Rady Miejskiej w Ośnie Lubuskim, nr XXXIV/265/2014 z 30 września 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie wsi Lubień w gminie Ośno Lubuskie (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 12014, poz. 1815).

Istotnym atutem lokalizacji planowanego przedsięwzięcia, z perspektywy ochrony przyrody, która polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, jest jego położenie poza formami ochrony przyrody. Co więcej, teren przedsięwzięcia jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ten wyznacza, w trzech działkach o nr ewid. 64/12, 67/1 oraz 69, miejsca dla 9 turbin wiatrowych.

W kontekście lokalizacji względem form ochrony przyrody, należy wskazać, iż planowane przedsięwzięcie spełnia wymogi przewidziane w art. 4c ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, tj. ok. 19 km od otuliny Parku Narodowego „Ujście Warty” oraz ponad 4 km od najbliższego rezerwatu „Dolina Ilanki”.

Najbliższa powierzchniowa forma ochrony przyrody, istotna z perspektywy potencjalnych oddziaływań zespołu elektrowni wiatrowych „Lubień 1”, to obszar chronionego krajobrazu „Dolina Ilanki”, który obejmuje granicą tereny chronione samej doliny oraz jej sąsiedztwa, najczęściej lasu, a w mniejszości gruntów użytkowanych rolniczo o krajobrazach wiejskich.

Najbliższy obszar ochrony zwierząt latających, nie licząc owadów, to obszar Natura 2000 Ujście Warty PLC080001 oraz Park Narodowy „Ujście Warty”. Formy te oddalone są o około 19 km od miejsca inwestycji. Obszar Natura 2000 Ujście Warty PLC080001 obejmuje ochroną, w przypadku nietoperzy, przede wszystkim wielogatunkowe zimowisko w podziemiach dawnej Twierdzy Kostrzyn Nad Odrą.

Jak wspomiano zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1” został zaplanowany poza powierzchniowymi formami ochrony przyrody. Dotyczy to również części podziemnych

połączeń kablowych i dojazdowych, które mogą objąć działki o nr ewid. 63, 65, 68. Dla tego rozwiązania nie ma alternatywy, ale skutek oddziaływania tej części inwestycji będzie co najmniej obojętny dla ochrony przyrody i ochrony krajobrazu, a na pewno nie ma znamion negatywnego i długotrwałego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu.

Ochrona dziko występujących populacji ptaków, w obszarach specjalnej ochrony ptaków sieci obszarów Natura 2000 jest podejmowana zgodnie z art. 5 pkt. 3 ustawy o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), w celu utrzymania lub przywrócenia korzystnych warunków bytowania w ciągu całego ich życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju. Etapowe cele są wyznaczane przez plany zadań ochronnych, które precyzują między innymi zagrożenia istniejące i zagrożenia potencjalne dla przedmiotów ochrony. Wśród zdiagnozowanych zagrożeń mogą znaleźć się istniejące oraz planowane farmy turbin wiatrowych lokowane w sąsiedztwie, w otoczeniu lub w granicy obszaru Natura 2000. Zagrożenie bezpośrednio dla ornitofauny, a szczególnie dla ptaków o dużej rozpiętości skrzydeł, może wynikać z kolizji z turbinami. Zagrożenie pośrednie może wynikać z istnienia przeszkody na regularnych trasach przelotu pomiędzy żerowiskami, lęgowiskami i terenami odpoczynku ptaków. Budowa kolejnych farm może powodować efekt skumulowany wzrostu śmiertelności ptaków wraz z obecnymi liniami wysokiego napięcia, elektrowniami fotowoltaicznymi, drogami, liniami kolejowymi. Negatywnymi skutkami tych zagrożeń ma być wzrost śmiertelności oraz niski sukces lęgowy w wyniku śmierci np. jednego z dorosłych ptaków z pary. Dla przykładu, projekt planu zadań ochronnych najbardziej znanej lubuskiej ostoi ptaków, tj. obszaru Ujście Warty PLC080001, a więc i Parku Narodowego „Ujście Warty”, zawiera zalecenie by lokalizować turbiny wiatrowe w odległości ponad 1,2 km od granicy obszaru Natura 2000. Planowany zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1” spełnia to zalecenie kilkunastokrotnie, bowiem planowana odległość farmy wiatrowej od ww. obszaru wynosi ok. 17 km.

Listę przedmiotów ochrony obszaru Ujście Warty PLC080001 współtworzą ptaki głównie siedlisk wodnych i siedlisk wodno-błotnych, w tym gatunków miejscowych i rezydentów na migracjach. Krajobraz wiejski, polny miejsca planowanej inwestycji nie jest istotną, egzystencjonalną częścią przestrzeni życiowej reprezentantów takich gatunków. Główne trasy migracyjne PLC080001 kierunkuje przede wszystkim dolina Odry i Warty.

Porealizacyjne monitoringi zgrupowań turbin wiatrowych z Golic i Spudłowa oraz oddalonego Rzepina, a więc położonych w otoczeniu obszaru Ujście Warty PLC080001, nie potwierdzają wzmożonej śmiertelności ptaków o dużej rozpiętości skrzydeł na turbinach. Oddziaływania dwóch farm wiatrowych, położonych w Golicach – w odległości ok. 0,58 km od granicy obszaru PLC080001, i we wsi Spudłów – ok. 3 km od tej granicy, nie skutkowały dotąd jako zagrożenia istniejące dla przedmiotów ochrony, potwierdzone konfrontacją monitoringów porealizacyjnych i monitoringów na potrzeby ochrony przyrody, w tym ochrony gatunkowej lub ochrony w obszarze PLC080001. Można na tej podstawie prognozować podobne skutki oddziaływania planowanego zespołu elektrowni wiatrowych „Lubień 1”.

Budowa i eksploatacja tego zespołu nie obejmie terenów kluczowych dla ptaków osiadłych, lęgowych, przelotnych i zimujących, będących przedmiotami ochrony obszarów PLC080001, które niedostępne w czasie budowy i eksploatacji mogłyby spowodować zmianę stanu osobników oraz populacji w tej formie ochrony przyrody. Nawet przyjmując błędne rozpoznanie wagi terenu, oddalonego o 17 km, dla przedmiotów ochrony, a dysponując dokumentacją projektu planu zadań ochronnych i inwentaryzacją ornitofauny, wykonaną na potrzeby raportu o ooś, można prognozować, że wielokrotnie większy zasób podobnych siedlisk bytowych, w obszarze PLC080001 skompensuje oddziaływania okresu budowy i eksploatacji. Przedsięwzięcie nie naruszy zakazu art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Nie zidentyfikowano potrzeby formułowania uwarunkowania zapobiegającego zagrożeniu lub minimalizującego zagrożenie dla tej formy ochrony przyrody. Nie wpłynie również na „Tymczasowe cele ochrony dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Matura 2000 Ujście Warty PLC080001” wskazanych w załączniku do Obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 11 marca 2022 r., znak: WPN-II.6320.3.2022.MG.

Teren planowanej inwestycji znajduje się we fragmencie projektowanego korytarza ekologicznego „Ziemia Lubuska - północ”. Obiekty elektrowni nie będą jednak stanowiły bariery migracji dla lądowych zwierząt, a efekt przeszkody będzie znikomy w tym lądowym korytarzu. Elektrownie wiatrowe cechuje przede wszystkim niekorzystny wpływ na awifaunę, a z perspektywy oddziaływania barierowego i przeszkodowego należy wspomnieć, że

planowany zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1” znajduje się w tej części województwa lubuskiego, w której korytarze ekologiczne, migracyjne i wędrówkowe ptaków i nietoperzy zorientowane są głównie w układach dolin i rzek, rynien i polodowcowych jezior oraz towarzyszących im lasów. Korytarze te w większości są ujęte w wymienionych wyżej obszarach ochrony przyrody, a działki planowanej inwestycji znajdują się poza tymi układami korytarzowymi. Przedsięwzięcie będzie podjęte w polu, z dala od liniowych układów dużych dolin, rynien i lasów, które mogłyby naprowadzać zwierzęta na turbiny.

W miejscu planowanej inwestycji nie stwierdzono obecności gatunków roślin, mchów i porostów, które byłyby poddane ochronie gatunkowej i jednocześnie rzadkie. Podobnie spośród większości zwierząt nie ma tu reprezentantów o wymienionych wyżej cechach gatunkowych, co jest konsekwencją rolnego wykorzystania gruntu i zmiennej, sezonowej postaci agrocenozy. Oddziaływanie przedsięwzięcia na większość gatunków ochrony gatunkowej będzie znikome, wyjątkiem może być oddziaływanie na awifaunę ptaków oraz nietoperzy, z których większość jest poddana ochronie gatunkowej, a koincydencja ich behawioru, zdolności poruszania oraz ruchu łopat wirnika może powodować przypadkowe okaleczenia lub uśmiercanie, oraz utratę części siedlisk. Może to mieć konsekwencje dla osobników szeroko rozpowszechnionych i licznych, a w dalszej kolejności może to skutkować na zmiany liczebności populacji w różnych przestrzeniach (lokalnie, regionalnie, ponadregionalnie).

Planowany zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1” znajduje się w pobliżu stref ochrony rzadkich ptaków, to jest orlika krzykliwego oraz sokoła wędrownego. Najbliższa z planowanych turbin wiatrowych znajduje się w odległości 1,4 km od strefy ochrony orlika krzykliwego oraz 4,9 km od strefy ochrony sokoła wędrownego. Strefy te zgłoszono i wyznaczano, odpowiednio w roku 2014 oraz w roku 2020. Pomimo tego, monitoring ornitologiczny, poprzedzający planowaną inwestycję, prowadzony w latach 2021-2023 oraz w okresie czerwiec 2024 nie potwierdził obecności orlika krzykliwego oraz sokoła wędrownego w obszarze planowanej inwestycji i w jej sąsiedztwie. W obydwu przypadkach nierozpoznane były przyczyny wyboru stanowiska gniazdowego przez te ptaki oraz potencjalnego opuszczenia rewiru, jednak niezaprzeczalnym faktem jest to, że jakieś okoliczności sprzyjały takiemu wyborowi. W tych okolicznościach nie było planowanych

turbin wiatrowych, a ich wprowadzenie może dokonać zmian, które mogą być przyczyną pogorszenia funkcji żerowisk dla orlika, a w konsekwencji zmiany preferencji miejsc żerowania.

Można stwierdzić, że krajobrazowy i geoekosystemowy układ polno-leśny miejsca i sąsiedztwa planowanej inwestycji nie jest wyjątkowy, a tym bardziej jedyny w województwie lubuskim, w którym planowana zmiana w przestrzeni tego układu, pozbawi reprezentantów tych gatunków jedynych rewirów i miejsc gniazdowania.

Mając na względzie konieczność eliminacji jakichkolwiek oddziaływań inwestycji na ptaki, inwestor zaproponował by farma wiatrowa „Lubień 1” została wyposażona w aktywny system monitorujący i odstrasżający przelatujące ptaki, a jednocześnie regulujący pracę wirnika turbin, od spowolnienia ruchu łopat do ich całkowitego zatrzymania. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim uznał to rozwiązanie za korzystne i konieczne dla ochrony przyrody, a w związku z tym nałożył w pkt I.3.6 obowiązek zastosowania takiego systemu.

Pomimo tego, że szacunki śmiertelności małych ptaków i nietoperzy wywołanej przez turbiny wiatrowe są stosunkowo niewielkie, w zestawieniu z np. działalnością domowych kotów, zderzeniami z budynkami i samochodami, śmiercią na liniach elektroenergetycznych i wskutek porażień prądem, zatruciem środowiska i myślistwem, to tylko elektrownie wiatrowe doczekały się szeregu opracowań metodycznych, procedur ocen oddziaływania, a nawet rozwiązań ograniczających pracę turbin. Raport oddziaływania na środowisko zespołu elektrowni wiatrowych „Lubień 1” korzysta i wypełnia w tym względzie dotychczasowe doświadczenie.

Inwestycje poprzedzono trzyletnim okresem monitoringu przedrealizacyjnego ptaków, co znacznie wykracza poza oczekiwania metodyk i dobrych praktyk. Monitoring wykazał, między innymi:

- reprezentację około 70-80 gatunków ptaków w polu do 2 km od planowanych miejsc posadowienia turbin, co ornitologicznie nie wyróżnia obszaru planowanej inwestycji z krajobrazów wiejskich,
- reprezentację kilku gatunków ptaków szponiastych, podczas monitoringu w transektach, to jest kani rudej i czarnej, bielika, myszołowa, krogulca, błotniaka stawowego, co ornitologicznie nie wyróżnia obszaru planowanej inwestycji z krajobrazów wiejskich,
- przeloty ptaków z grupy ptaków rzadkich, jak np. bocian czarny, kania czarna, bielik,
- średnio około 10% przelotów, z zarejestrowanej sumy 6850, w strefie kolizyjnej pracy wirnika turbin, co nie stanowi szczególnego wyniku, odmiennego od innych tego typu obserwacji w krajobrazie wiejskim,
- dominację nieoznaczonych gęsi oraz gołębia miejskiego wśród gatunków latających na pułapie kolizyjnym ze strefą pracy wirnika,
- niski wskaźnik obecności ptaków rzadkich i średniolicznych oraz brak stanowisk gniazdowania ptaków szponiastych,
- możliwość gniazdowania lub terytorium myszołowa i krogulca w bliskiej strefie poza obszarem inwentaryzacji dla planowanej inwestycji,
- brak koncentracji żerowiskowych gęsi lub zimowych koncentracji zięby, jera, trznadla,
- wśród sumy stwierdzenia ptaków, dominację ptaków małych i niewielkich, mały udział ptaków dużych oraz bardzo mały ptaków szponiastych (1%), co ornitologicznie nie wyróżnia obszaru planowanej inwestycji,

- brak intensywnego wykorzystania przestrzeni lotów w miejscu planowanej inwestycji i niskie wskaźniki przelotów ptaków,
- różnice liczebności ptaków w trzech latach monitoringu, w części prawdopodobnie zależne od użytkowania gruntów rolnych,
- wskaźnik godzinnej intensywności przelotów na poziomie średnim i niskim,
- największą intensywność przelotów podczas zimy oraz dyspersji połęgowej, których sumę zwiększały gawrony i kruki,
- zróżnicowane w latach przeloty ptaków w strefie wysokości pracy łopat wirnika, od 7% do 25% wszystkich widzianych ptaków, w tym w większości ptaków uznawanych za kolizyjne, co jest wynikiem poniżej średnich z tego typu obserwacji,
- mały wskaźnik wykorzystania miejsca i okolicy planowanej elektrowni przez ptaki szponiaste,
- brak żerowiskowych koncentracji stad ptaków w obszarze planowanej elektrowni.

Powyższej, zgeneralizowanej charakterystyce towarzyszy doświadczenie funkcjonujących turbin wiatrowych, objętych monitoringami powykonawczymi, które nie wykazuje prostej zależności pomiędzy aktywnością ptaków, a ich faktyczną śmiertelnością. Pomimo tego, a przy dużej liczbie zmiennych dotyczących obecności ptaków oraz dużej liczbie zmiennych dotyczących uwarunkowań środowiskowych, wskazano, że prognozowany parametr śmiertelności dla jednej turbiny w roku, to mniej niż 1 osobnik dla grupy ptaków szponiastych oraz 1 osobnik dla ptaków pozostałych. Stosowane metodyki, mające ledwie przybliżyć parametr śmiertelności, wykazują dla farmy wiatrowej „Lubień 1” około 0,9 ginących ptaków szponiastych rocznie. Przyjęte obliczeniowe wskaźniki ogólnej śmiertelności względem liczby turbin oraz względem mocy mieszczą się pomiędzy zakresami 0,18

os./farma/rok a 362,88 os./farma/rok, a wynik średniej arytmetycznej osiąga 90 os./farma/rok.

Na powyższy szacunek i ryzyko błędu oszacowania nakładają się doświadczenia monitoringów przedrealizacyjnych, które wykazują, że roczne zmiany różnych aspektów ptasiej awifauny bywają bardzo duże. Z tej przyczyny, odróżnienie zmian populacyjnych wywołanych przez budowę i eksploatację turbin może być trudne, a jedyną mierzalną miarą zmiany może być śmiertelność wskutek kolizji.

Inwestycje poprzedzono także trzyletnim okresem monitoringu przedrealizacyjnego nietoperzy, co znaczenie wykracza poza oczekiwania metodyk i dobrych praktyk. Monitoring wykazał, między innymi:

- obecność przynajmniej 7 gatunków nietoperzy, spośród 15 gatunków, których występowania można się tu było spodziewać na podstawie wiedzy o zasięgach występowania,
- dominację w obserwacjach mroczka późnego (31,1%) oraz nocka Natterera (25,6%) i nocka wąsatka (18,4%), co stanowi o specyfice terenu, albowiem w obszarach agrocenoz zwykle dominują osobniki karlika malutkiego oraz borowca wielkiego, z grupy gatunków nietoperzy licznych i powszechnych, a najczęściej śmiertelnie poszkodowanych przez elektrownie wiatrowe,
- nieobecność w obszarze planowanej inwestycji miejsca rozrodu lub hibernacji nietoperzy oraz brak takich stanowisk w okolicy, które byłyby istotne w skali kraju,
- przewagę wysokich i średnich indeksów aktywności nietoperzy w okresie obserwacji, z kulminacją w sierpniu,

- największe aktywności nietoperzy wśród drzew i krzewów śródpolnych przydrożnych alei oraz w ekotonie lasu i pola, a więc z dala od miejsc posadowienia turbin wiatrowych,
- brak stwierdzenia licznego występowania rzadkich bądź silnie zagrożonych gatunków nietoperzy w skali kraju,
- nieliczną obecność osobników nocków: dużego, Bechsteina i łydkowłosego, które są gatunkami z listy załącznika nr II tzw. dyrektywy siedliskowej,
- znikomy udział osobników nocka dużego, który jest przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ujście Warty PLC080001,
- wzrost aktywności nietoperzy w okresie rozrodu i rozpadu kolonii rozrodczych, na tle całego okresu rejestracji aktywności.

Rozpoznanie aktywności nietoperzy w terenie jest o wiele bardziej ograniczone niż ptaków, a metodyka ledwie zbliża do tego celu. Bywa, że wielkości odczytów nasłuchów są wynikiem wzmożonej aktywności jednego osobnika, a nie wielu osobników. Co więcej, już kilkuletnie monitoringi przedrealizacyjne dokumentują zmienne w roku odczyty aktywności nietoperzy, w tym spadek aktywności sięgające nawet 35% wcześniejszych obserwacji. Monitoringi powykonawcze wykazują, że wzrostom aktywności nietoperzy nie towarzyszy wzrost ich śmiertelności na turbinach. Prognozowanie śmiertelności nietoperzy przy bardzo dużej liczbie zmiennych jest obarczone bardzo dużym błędem szacowania, dlatego przede wszystkim zaleca się lokowanie turbin poza i z dala od kryjówek, miejsc rozrodu lub hibernacji nietoperzy oraz poza miejscami dużych aktywności nietoperzy. Wymagania te spełnia planowany zespół elektrowni wiatrowych „Lubień 1”. Pomimo tego, oszacowano potencjalną wielkość śmiertelności dla każdej z turbin na poziomie 9,4 os./rok, a więc prawie 85 nietoperzy w roku dla całej elektrowni. Na stanowiskach lokalizacji turbin stwierdzono niską średnią wartość aktywności nietoperzy, dlatego liczby powyższych wskaźników należy traktować jako znacznie przewyższone. Na tę sugestię składa się również i to, że turbiny będą

oddalone od zadrzewienia liniowego, pobliskiej drogi powiatowej i alejowych dróg polnych. To właśnie przy drodze powiatowej stwierdzono bardzo wysoką aktywność nietoperzy.

Podsumowując, jest pewnym, że planowana inwestycja będzie skutkowała na gatunki chronione spośród ptaków i nietoperzy. Turbiny mogą być i będą przyczyną zabijania ptaków i nietoperzy oraz będą przyczyną innych oddziaływań osłabiających, w odniesieniu do stanu obecnego, stan osobniczy i zapewne populacyjny, a najmniej prawdopodobne, że stan gatunku. Sekwencja ciągu skutków od osobnika po gatunek może być istotna tylko w przypadku gatunków rzadkich, o bardzo małej liczebności i o małych zdolnościach rozrodczych, a takich w obszarze inwestycji nie stwierdzono. Obszar inwestycji nie jest także niepowtarzalną częścią siedliska, decydującą o trwaniu takich gatunków jak orlik krzykliwy lub sokół. Wspomniane skutki oddziaływań obejmą przede wszystkim chronione gatunki liczne i powszechnie występujące.

W toku oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko rozpatrywano zagadnienie realizacji monitoringu powykonawczego ptaków i nietoperzy. Obowiązek *„prowadzenia monitoringu wpływu i skutków realizacji elektrowni wiatrowej na migrację ptaków i awifaunę lęgową oraz chiropterofaunę, z jednoczesnym zapewnieniem technicznych możliwości wstrzymania lub ograniczenia pracy poszczególnych siłowni wiatrowych”* wynikają z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (§ 3. ust 1. pkt 8 lit. f.). Motywacją dla tego monitoringu ma być *„ograniczenie negatywnych skutków dla środowiska”*. Powyższy akt prawa miejscowego nie ustalił zakresu i ram czasowych monitoringu, ani okresu jego trwania.

Jak wspomniano już na etapie planowania elektrowni wybrano teren o niskich walorach przyrodniczych, z dala od form ochrony przyrody, w tym ochrony ptaków i nietoperzy. Trzyletni monitoring przedinwestycyjny potwierdził trafność wyboru, a modele obliczeniowe pozwoliły szacować parametry i wskaźniki śmiertelności ptaków i nietoperzy. Założeniem obowiązkowego monitoringu nie ma być wyłącznie oczekiwanie poznawcze, ale wykonawcze dla pracy turbiny i całego zespołu turbin w elektrowni, włącznie *„z zapewnieniem technicznych możliwości wstrzymania lub ograniczenia pracy poszczególnych siłowni wiatrowych”*, a wobec np. przekroczenia progu śmiertelności zwierząt, a konkretnie

gatunków najbardziej narażonych na kolizje i straty populacyjne. W takim wypadku powinien natychmiastowo zostać uruchomiony system działań przez eksploatującego elektrownię w postaci działań, w tym zapobiegawczych i/lub łagodzących według potrzeby.

Monitoring porealizacyjny powinien dostarczyć informacji czy notowane zdarzenia mają charakter incydentalny i przypadkowy czy też są powtarzalne i skorelowane z innymi zjawiskami, bądź powtarzalne w określonym miejscu lub w określonym przedziale czasu. Dodatkowym argumentem dla przeprowadzenia monitoringu porealizacyjnego jest zastosowanie, ciągle pionierskiego, systemu aktywnej rejestracji aktywności ptaków i reakcji turbiny (np. odstraszenie, spowalnianie pracy i czasowe wyłączenia), co zaproponował wnioskodawca. By sprostać egzekucyjnemu obowiązkowi monitoringu, który wynika z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w algorytmie „wynik monitoringu - działanie” oraz zastosowaniu wspomnianego wyżej systemu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wskazał, by monitoring porealizacyjny wykonać zgodnie z zaleceniami zawartych w opracowaniach „Monitoring ptaków na lądowych farmach wiatrowych. Poradnik metodyczny” (Wylegała i inni, OTOP, Warszawa 2024) oraz „Tymczasowych wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (Kepel i in. 2009). W przypadku ptaków i nietoperzy powinien on nawiązywać do monitoringu przedrealizacyjnego, a jego znaczącym rozszerzeniem powinien być monitoring śmiertelności tych zwierząt. W przypadku przekroczenia szacowanych progów śmiertelności, wnioskodawca winien natychmiast informować o podjętych działaniach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz lokalny organ ochrony przyrody. Roczne podsumowanie monitoringu powinno być przedłożone Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz lokalnemu organowi ochrony przyrody, do ostatniego dnia stycznia roku po roku monitoringu, wraz zaleceniami minimalizującymi skutki oddziaływania na ptaki i nietoperze na kolejny rok lub lata eksploatacji. Monitoring winien być prowadzony w okresie pierwszych 3 lat od rozpoczęcia eksploatacji. W zakres monitoringu powinny być włączone materiały do oceny i ocena skuteczności pracy systemu odstraszącego. Warunki i zakres monitoringu określone zostały w pkt II decyzji.

Osiągnięte wyniki powinny być podstawą dla wdrażania lub braku potrzeby wdrażania działań modyfikujących pracę turbin. W pierwszym przypadku, w celu zapobiegania lub łagodzenia ich skutków np. w odniesieniu do śmiertelności. Mogą także zalecać inne środki mitygujące i minimalizujące zarejestrowaną śmiertelność.

Monitoring porealizacyjny nie jest obligatoryjny z perspektywy najbliższych form ochrony przyrody pomimo tego, że wskazują one na presje i zagrożenia turbin wiatrowych. Nigdzie nie sprecyzowano jakie stany osobnicze i stany populacji ptaków lub nietoperzy w tych formach, w odniesieniu do prognozowanej lub obserwowanej śmiertelności, mają wywołać działania w elektrowniach wiatrowych i jakie mają to być działania.

Rozpatrywano potrzebę podjęcia i realizacji prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków by ograniczyć oddziaływanie na tę grupę zwierząt. Trzyletni okres przyrodniczego monitoringu przedinwestycyjnego wykazał, że obszar pól ornych miejsca inwestycji może być potencjalnym lęgowiskiem dla kilku gatunków powszechnych ptaków polnych krajobrazów. Ptaki te i wspomniane potencjalne lęgowisko uzależnione są od zabiegów polowych agrokultury, tworzącej lub degradującej warunki bytowe siedliska, która nie jest, w tym wypadku, poddana lub uzależniona od wymagań ptaków, co ma miejsce np. w przypadku rozwiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych. Sygnalizowanie potencjalnego lęgowiska lub żerowiska nie oznacza jego obecności w placu budowy, na co istotny wpływ ma czynnik losowy, przypadkowego wyboru ptaków, których behavior w niestabilnych polnych warunkach uprawy umożliwia dwu- i trzykrotny lęg w sezonie rozrodczym. Miejsce przedsięwzięcia nie jest jedynym i niepowtarzalnym w okolicy potencjalnym lęgowiskiem dla ptaków zdolnych wyprowadzić nowe pokolenie w gruntach ornych. Nie jest to stanowisko ostożowe, przeżyciowe dla osobników, a tym bardziej całego gatunku w okolicy i w zasięgu jego występowania. W powyższych kontekstach uwarunkowanie podjęcia i realizacji prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków byłoby znacząco asymetryczne do oczekiwania skutku działania minimalizującego. Realizacja prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków nie jest obligatoryjna i nie wynika z potrzeby ochrony zasobów, tworów i składników przyrody miejsca inwestycji, a może być wyborem wnioskodawcy, w celu ochrony placu budowy i sprostania wymogom ochrony gatunkowej. W tym względzie również fakultatywny

może być nadzór ornitologiczny. W tym kontekście istotnym jest i to, że nie całe działki będą placem budowy, ale ledwie ich niewielkie części.

Obawie o zagrożenie bezpośrednio dla populacji ptaków o dużej rozpiętości skrzydeł, które ma wynikać z kolizji osobników z turbinami towarzyszą krajowe obserwacje wzrostu liczebności np. bielika, kani rudej, żurawia, gęsi. Jednocześnie dwie ostatnie dekady, w których podjęto budowę i eksploatację turbin wiatrowych, charakteryzował wzrost frekwencji ptaków należących do gatunków o większych rozmiarach ciała, co wykazał monitoring pospolitych ptaków lęgowych (Wardecki Ł., Chodkiewicz T., Beuch S., Smyk B., Sikora A., Neubauer G., Meissner W., Marchowski D., Wylegała P., Chylarecki P. 2021. Monitoring Ptaków Polski w latach 2018–2021. Biuletyn Monitoringu Przyrody 22: 1–80). W obszarze planowanego zespołu elektrowni wiatrowych „Lubień 1” potwierdzono obecność na przelotach kani rudej i czarnej, bielika, myszołowa, krogulca, błotniaka stawowego, a więc gatunków które objęte krajowym monitoringiem ptaków drapieżnych, cechuje zróżnicowana dynamika liczebności. Spośród nich spadki wskaźnika liczebności, z ostatnich lat, wykazują krogulec oraz kania czarna. Miejsce przedsięwzięcia nie jest ostojową lub egzystencjonalną częścią siedliska tych dwóch gatunków.

Jak wspomniano budowa i eksploatacja zespołu elektrowni wiatrowych „Lubień 1” wymagają budowy dróg wewnętrznych obsługi tego układu oraz skomunikowania z drogami publicznymi. Zostaną one wyznaczone w oparciu o drogi istniejące, częściowo w ich istniejącym śladzie, a częściowo jako drogi nowe w istniejącym polu ornym. Drogi takie mają zwykle szerokość do 8 m. Zostaną utwardzone dla przejazdu ciężkiego sprzętu, podobnie jak place manewrowe. Ich użytkowanie będzie większe w okresie budowy niż w okresie eksploatacji turbin. Tego typu drogi, o śródpolnym charakterze i minimalnym użytkowaniu, są już stałym elementem istniejących turbin i zespołów turbin elektrowni wiatrowych. Ich oddziaływanie pozostaje bez znaczącego skutku na zasoby twory i składniki przyrody. Profil glebowy pod ich nawierzchnią nie zostaje zniszczony, a sam proces glebotwórczy nie zostaje przerwany lecz zmieniony. Przy ich obrzeżach powstają mikrosiedliska dla roślin przydroży oraz śródpolnych chwastów, które są kolonizowane przez drobne zwierzęta. Przyrodnicza wartość miejsca inwestycji oraz technologia budowy i użytkowania tych dróg oraz placów nie

wymagają szczególnego uwarunkowania dyktowanego potrzebą ochrony zasobów, tworów i składników przyrody.

Profil glebowy zostanie zniszczony, a proces glebotwórczy przerwany w miejscu wykopu i posadowienia fundamentu elektrowni wiatrowej. Dla tego długotrwałego skutku oddziaływania etapu budowy nie ma możliwości zapobiegania. Gleba z wykopu zostanie wykorzystana. Wykop pod fundament oraz wykopy dla linii przesyłowych będą krótkotrwale otwarte, a zlokalizowane poza szlakami migracji i z dala od atrakcyjnych siedlisk przyrodniczych nie będą stanowić pułapek dla zwierząt. Nie wymagają szczególnego uwarunkowania dyktowanego potrzebą ochrony zasobów, tworów i składników przyrody.

Standardowym działaniem ochrony środowiska na placu budowy, w tym ochrony przyrody, jest kontrolowanie wykopów w trakcie użytkowania i ich rewizja przed zasypaniem w celu uwolnienia pochwyconych zwierząt.

Można prognozować, że emisje etapu budowy nie będą różniły się znacząco od emisji obecnych, dopuszczalnych prac polowych, a skumulowane nie będą miały znaczącego wpływu na przyrodę, który wymagałby działań zapobiegających lub minimalizujących.

Powstałe budowle utworzą trwałe elementy krajobrazu na około trzy dekady. Turbiny będą stanowiły dominantę widokową, absorbującą uwagę rozmiarem oraz ruchem łopat turbiny. Dla tego rodzaju oddziaływania nie ma skutecznych środków minimalizujących, a tym bardziej mitygujących, poza dobozem neutralnych barw wykończenia powierzchni turbin.

Zmianie ulegną obecne relacje widokowe na długich odcinkach w kierunkach: Lubienia, Grabna, Rychlika, Brzeźna, Smogór, Lubowa, Wystoku, Bobrówki. Od północy, wschodu i południa dominantę będzie łągodził las, fizjografia terenu oraz odległość od miejscowości. Skala zmiany geoeekosystemowej nie będzie duża – wprawdzie w mozaice krajobrazu rolnego pojawi się infrastruktura do tej pory tu nieobecna i widokowo dominująca, ale niewiele zmieni ona funkcjonowanie agrocenoz miejsca i sąsiedztwa elektrowni. Całość wykonana będzie w otwartym, rolniczym krajobrazie, zdominowanym przez grunty orne, a w

sąsiedztwie upraw leśnych. Krajobraz ten nie wyróżnia ponadprzeciętna i niepowtarzalna wartość przyrodnicza, co sprawiło, że nie został on objęty żadną z form ochrony przyrody. Miejsce przedsięwzięcia oraz jego otoczenie nie spełniało kryteriów i nie zostało włączone do zbioru krajobrazów priorytetowych województwa lubuskiego. Najbliższy taki krajobraz znajduje się w odległości 1,8 km od najbliższej projektowanej turbiny wiatrowej. Skutek oddziaływania planowanej elektrowni, z perspektywy ludzkiej percepcji krajobrazu na „Lasy w dolinie Ilanki koło Torzymia” będzie bez większego znaczenia, ponieważ ten wyróżniony krajobraz priorytetowy obejmuje przede wszystkim krajobrazy „zamknięte” lasów.

Przeprowadzona analiza krajobrazowa na potrzeby oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko objęła 72,43 km² miejsca i sąsiedztwa planowanej inwestycji. Oddziaływania zmiany krajobrazowej obejmą, w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, 22 km², co stanowi 30,37% wymienionej sumy powierzchni. Oddziaływania uznane za duże i istotne obejmą odpowiednio 4,54 i 6,05 km², terenów miejsca i bezpośredniego sąsiedztwa elektrowni wiatrowej oraz terenów oddalonych w tym Lubienia, Brzeźna i Rychlika. W obszarze analizy znajdowały się 733 budynki, w tym 276 budynków mieszkalnych. Oddziaływania zmiany krajobrazowej uznane za duże i istotne obejmą 9 i 13 budynków, przy czym te pierwsze wyłącznie w Lubieniu. Duże i istotne zmiany krajobrazowe, w odniesieniu do stanu obecnego, obejmą także linie widokowe drogi powiatowej na odcinku około 4,5 km.

W każdym z wymienionych przypadków oddziaływania zmiany krajobrazowej należy odróżnić zaprezentowane wartości i ocenę jakości zmiany od skutków oddziaływania. Oddziaływanie na krajobraz, w przypadku elektrowni wiatrowych, może powodować dyskomfort o różnym natężeniu i okresie presji. Faktyczne odczucia indywidualne, nawet najbardziej negatywne, stanowią nieobiektywny czynnik miary oceny przedsięwzięcia, asymetryczny dla liczby ludności, która będzie mogła korzystać z energii elektrycznej planowanej elektrowni. O wiele bardziej obiektywne jest charakteryzowanie potencjalnych skutków dyskomfortu oraz uciążliwości widokowej liczbą odbiorców zmiany krajobrazowej. W tym względzie gminę Ośno Lubuskie nie wyróżnia ponadprzeciętna gęstość zaludnienia, podobnie jak liczba ludności Lubienia i Rychlika czy liczba użytkowników drogi powiatowej.

Planowane przedsięwzięcie wpisuje się w realizację zobowiązania, przyjętego przez rząd Polski, zwiększenia udziału tzw. energii odnawialnej w produkcji i konsumpcji energii elektrycznej. Celem tej polityki jest zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, wskazanego jako istotny czynnik zmian klimatu. W związku z tym analiza oddziaływania przedsięwzięcia na klimat musi osiągać, bez względu na faktyczne oddziaływanie, wynik wpływu pozytywnego. Podążając logiką wywodząca się z tego celu oraz przyjętego sposobu realizacji, a wywodząc z szeregu domniemań o negatywnym wpływie zmian klimatycznych na poszczególne grupy i gatunki świata przyrody ożywionej, należy również przyjąć, że pozytywny wpływ na klimat będzie skutkował pozytywnym wpływem na reprezentację tego świata. Żadne z oddziaływań przedsięwzięcia na klimat nie będzie miało skali wymagającej działań minimalizujących z tytułu wpływu na przyrodę i ochronę przyrody.

W odniesieniu do art. 81 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ooś, w zakresie ochrony przyrody nie stwierdzono braku możliwości realizacji przedsięwzięcia, w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, lub znacząco negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), inwestycja zlokalizowana jest na terenie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 58, której stan ilościowy i stan chemiczny oceniono jako dobry. Osiągnięcie celów środowiskowych oceniono jako niezagrażone. Ponadto, przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Ilanka od źródeł do Rzepi RW60001017859. Jest to naturalna część wód, jej stan oceniono jako zły, a osiągnięcie celów środowiskowych jako zagrożone. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego; w tym zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Ilanka od ujścia Rzepi do ujścia Cierniczki (dla łososia), zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych oraz osiągnięcie dobrego stanu chemicznego.

Rozpatrywana inwestycja nie ma wpływu na stan wód, którego utrzymanie lub poprawa jest ważnym czynnikiem dla ochrony siedlisk lub gatunków występujących na obszarach chronionych zlokalizowanych na wyżej wskazanych jednolitych częściach wód.

Przedsięwzięcie położone jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „144 – Dolina Kopalna Wielkopolska”, ale poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Przedsięwzięcie, jako odnawialne źródło energii, wpisuje się w politykę ograniczania wykorzystywania źródeł kopalnych, a w konsekwencji wpływu na spowolnienie ewentualnych zmian klimatu. Inwestycja będzie realizowana na terenie antropogenicznym, zagospodarowanym już przez człowieka. Realizacja inwestycji nie spowoduje zajęcia terenów zdolnych do pochłaniania gazów cieplarnianych czy retencji wód powodziowych.

Przedsięwzięcie będzie odporne na zmiany klimatu, w tym fale upałów, nawalne deszcze czy huragany.

Najbliższa funkcjonująca farma wiatrowa (FW Rzepin) zlokalizowana jest w powiecie ślubickim w odległości ok. 12 km od planowanej inwestycji w kierunku południowo-zachodnim. Biorąc pod uwagę odległość wymienionych farm, można uznać, iż oddziaływanie w zakresie emisji hałasu nie będzie się kumulować. Ponadto, należy zaznaczyć, iż Burmistrz Miasta Ośno Lubuskie wydał decyzję z 29 stycznia 2014 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy wiatrowej w okolicach miejscowości Lubień. Inwestycja ta obejmować miała realizację do 7 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 28 MW po północnej stronie wsi Lubień. Raport zawiera informacje wykazujące, że organy administracji budowlanej nie wydawały zezwoleń na budowę na podstawie ww. decyzji, a także nie występowało o przedłużenie czasu na jej wykorzystanie. Tym samym, ze względów formalnych (upływ czasu) decyzja ta nie będzie mogła być wykorzystana na dalszych etapach procesu inwestycyjnego. Z tego względu, brak jest konieczności analizowania oddziaływań skumulowanych obydwu farm wiatrowych.

Przedsięwzięcie związane jest z wykorzystaniem zasobów naturalnych (energia wiatru), ale nie wiąże się z wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej. Brak jest także podstaw do stwierdzenia ryzyka poważnej awarii lub katastrofy naturalnej i budowlanej. Ewentualne oddziaływania, choć mogą być długotrwałe, to będą miały zasięg lokalny i mało znaczący.

Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko nie wykazała konieczności formułowania i nakładania obowiązków w zakresie wykonania kompensacji przyrodniczej lub

unikania, zapobiegania, ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Inwestycja nie zalicza się do inwestycji dla których istnieje możliwość ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.). Biorąc pod uwagę lokalizację inwestycji w odległości ok. 30 km od granic państwa, a także wyniki postępowania dowodowego, brak jest przesłanek do stwierdzenia konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na budowę oraz następczych decyzji inwestycyjnych. Z powyższych powodów, a także ze względu na rodzaj inwestycji, przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy nie miały zastosowania elementy decyzji wskazane w art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. d-f, pkt 2 lit. a i b. pkt 3-4b i pkt 6 ustawy o ooś.

W trakcie prowadzonego postępowania, w ramach oceny oddziaływania na środowisko, zapewniono możliwość udziału społeczeństwa. W wyznaczonym okresie 30 dni do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim nie wpłynęły żadne uwagi, ani wnioski, a także nikt nie zapoznał się z dokumentacją sprawy. Ponadto, w toku postępowania strony postępowania nie zgłosiły żadnych uwag ani wniosków.

Organ prowadzący postępowanie, przy rozstrzygnięciu sprawy, wziął pod uwagę stanowiska organów współdziałających. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim podziela pogląd Dyrektora Zarządu Zlewni w Zielonej Górze, iż biorąc pod uwagę charakter i rodzaj możliwych oddziaływań rozpatrywanej inwestycji, jak i jej skalę, nie spowoduje ona negatywnego oddziaływania dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie będzie miała wpływu na wyznaczone cele środowiskowe dla części wód na których jest położona. W niniejszej decyzji uwzględniono warunki dotyczące uszczelnienia bazy materiałowo-sprzętowej oraz zastosowania przenośnych toalet na etapie budowy. Pozostałe wskazania Dyrektora Zarządu Zlewni w Zielonej Górze mają charakter ogólny albo wprost wynikają z obowiązujących przepisów.

Z tożsamyh powodów organ prowadzący postępowanie zgadza się z wnioskami zawartymi w opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słubicach, którego wskazania

co do warunków realizacji i eksploatacji zostały częściowo uwzględnione (np. prowadzenie prac w porze dziennej, zastosowanie przenośnych toalet). W pozostałym zakresie organ prowadzący postępowanie nie uwzględnił zaproponowanych warunków z tożsamych względów, jak w przypadku Dyrektora Zarządu Zlewni.

W związku z powyższym oraz w oparciu o cytowane na wstępie przepisy rozstrzygnięto jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w terminie czternastu dni od daty doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Michał Bielewicz

p.o. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim

/- dokument podpisany elektronicznie -/

Za wydanie decyzji pobrano opłatę skarbową w wysokości 205 zł na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2111) oraz zgodnie z Załącznikiem Część I pkt 45 do ustawy.

Załącznik:

1. Charakterystyka przedsięwzięcia z 18 października 2024 r., znak: WZŚ.420.31.2023.PK

Otrzymują:

1. Stanisław Nazwański, FW Lubień 1 Sp. z o.o., ul. Aleja Wyścigowa 6, 02-681 Warszawa,
Na adres: ul. 3-go Lutego 16/1, 66-436 Słońsk,
2. Powiat Słubicki, ul. Piłsudskiego 20, 69-100 Słubice,
3. Rancho Sp. z o.o., ul. 3-go Lutego 16/1, 66-436 Słońsk,

4. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp., ul. Myśliborska 32, 66-400 Gorzów Wlkp.
5. Gmina Ośno Lubuskie, ul. Rynek 1, 69-220 Ośno Lubuskie,
6. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Sulęcín, ul. Daszyńskiego 56, 69-200 Sulęcín,
7. „FARM-PARK” Sp. z o.o., ul. Starkowska 2, Kowalów, 69-110 Rzepin,
8. Aa.

Do wiadomości:

1. Dyrektor Zarządu Zlewni w Zielonej Górze,
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Słubicach.